



Lapsille tarjottavat peruspalvelut Suomessa

TUKEA KOULUSTA

● Opettaja

Mitä? Oma opettaja (esim. luokanopettaja) on vastuussa lapsen koulunkäynnin kokonaisuudesta. Lapsen oma opettaja on koulussa ensisijainen aikuinen, jonka kanssa voit keskustella kaikkeen lapsen oppimiseen ja koulunkäyntiin liittyvistä asioista ja huolenaiheista. Erityisopettaja tukee oppilaita koulunkäynnin ja oppimisen haasteissa.

Lisäksi yläkoulun opinto-ohjaaja tukee opiskelun perustaidoissa ja jatko-opintoihin valmistautumisessa.

Opettajien tehtävä on selvittää kiusaamislanteita sekä ohjata oppilas tarpeen vaatiessa oppilashuollon palveluihin.

Kenelle? Kaikille koulun oppilaille

● Koulunkäynnin ohjaaja

Mitä? Koulunkäynnin ohjaaja toimii opettajien työparina oppilaiden opettamisen ja kasvatuksen tukemisessa, mutta myös välitunneilla ja siirtymätilanteissa oppilaiden apuna.

Kenelle? Koulunkäynnin ohjaaja voi olla koko luokan tukena tai antaa henkilökohtaista apua lapselle.

OPPILASHUOLLON PALVELUT

Maksutonta ja vapaaehtoisia lapselle. Tuki voi olla yksilöllistä tai yhteisöllistä (eli ryhmää tai koko luokkaa tukevaa). Lapsella on oikeus saada tukea oppilashuollosta ilman huoltajan suostumusta.

Koulukuraattori

Mitä? Tukea muun muassa näissä asioissa: vapaa-aika, kiusaaminen, kaverisuhteet, mieliala, perheen tilanne, kriisitilanteet. Kuraattori keskustelee, selvittää ja yrittää ratkaista oppilaan ongelmia yhdessä esim. opettajan ja huoltajan kanssa.

Kuka? Koulun sosiaalihuollon ammattilainen

Kenelle? Kaikille koulun oppilaille. Lapsi tai nuori voi hakeutua koulukuraattorille myös itse, jos haluaa jutella luottamuksellisesti aikuisen kanssa ilman vanhempaa.

Miten? Lapsi tai nuori voi mennä kuraattorin luokse, soittaa tai laittaa viestin hänelle. Myös huoltaja voi varata ajan tai opettaja voi auttaa ajan varaamisessa.

Koulupsykologi

Mitä? Tukea mm. oppimisvaikeuksiin tai mielen-terveyteen liittyvissä asioissa. Psykologi voi tehdä esim. erilaisia testejä selvittääkseen oppimisvaikeutta.

Kenelle? Kaikille koulun oppilaille. Lapsi tai nuori voi hakeutua myös itse, jos haluaa jutella luottamuksellisesti aikuisen kanssa ilman vanhempaa.

Miten? Lapsi tai nuori voi mennä psykologin luokse, soittaa tai laittaa viestin hänelle. Myös huoltaja voi varata ajan tai opettaja voi auttaa ajan varaamisessa.

Kouluterveydenhoitaja

Mitä? Kasvun ja kehityksen seuranta, seulontatutkimukset, rokotukset, terveysneuvonta, ensiaputyö koululla, psykososiaalinen tuki.

Kenelle? Terveystarkastukset vuosittain kaikille oppilaille, laaja terveystarkastus lääkärin kanssa (1., 5. ja 8.lk).

Miten? Lapsi tai nuori voi mennä terveydenhoitajan luokse, soittaa tai laittaa viestin hänelle. Myös huoltaja voi varata ajan tai opettaja voi auttaa ajan varaamisessa.

Koululääkäri

Mitä? Kasvun ja kehityksen seuranta, psykososiaalinen tuki, oppimisen ja koulunkäynnin erityisen tuen tarpeen arviointi, läheteiden teko esim. erikoissairaanhoidon, lisätutkimuksiin ohjaus.

Kenelle? Laaja terveystarkastus yhdessä terveydenhoitajan kanssa koko vuosiluokalle (1., 5. ja 8.lk), tarvittaessa kenelle tahansa oppilaille.

Miten? Lapsi tai nuori kutsutaan ikäkausi-tarkastuksiin 1:llä, 5:llä ja 8:lla luokalla. Lisäksi terveydenhoitaja voi tarvittaessa ohjata lapsen tai nuoren koululääkärille.

● Terveydenhuolto

Terveydenhuolto (sis. suun ja hampaiden hoito) on maksutonta alle 18-vuotiaalle, tutkimukset ja hoito mukaan lukien.

Mitä? Erialaisten äkillisten sairauksien tai tapaturmien hoito, esimerkiksi korvatulehdus tai pienet haavat. Terveysaseman lääkäri voi tehdä lähetteen erikoislääkärille.

Kuka? Terveydenhoitaja tai yleislääkäri

Kenelle? Kaikille lapsille

Miten? Terveysasemat ovat auki yleensä klo 8–16 (ma-pe) ja sinne kannattaa soittaa aamulla heti, kun terveysasema aukeaa. Jos et tarvitse kiireellistä hoitoa, joudut odottamaan lääkäriaikaa kauemmin. Lääkärit eivät yleensä tee kotikäyntejä. Voit tarkistaa, mikä on sinua lähin terveysasema kunnan nettisivuilta. Iltaisin ja viikonloppuisin hoitoa saa sairaalapäivystyksestä. Hätätapauksessa soita 112.

● Suun terveystarkastukset kouluikäisille (7–15-v.)

Mitä? Tarkastuksen lisäksi annetaan terveysterveystarkastusta sekä ohjeita ruokailutavoista. Tarvittaessa lisätutkimukset ja hoito.

Kuka? Suuhygienisti tai hammashoitaja, tarvittaessa hammaslääkäri

Kenelle? 1., 5. ja 8. luokan oppilaille

Miten? Terveystarkastukset tehdään pääsääntöisesti koulupäivän aikana alueen hammashoitolassa. Saat tiedon varatusta ajasta kotiin.

● Suun terveystarkastukset alle kouluikäisille (1–6-v.)

Mitä? Suun terveystarkastus ja terveysterveystarkastus

Kuka? Suuhygienisti tai hammashoitaja, tarvittaessa hammaslääkäri

Kenelle? 1- tai 2-vuotiaat, 3- tai 4-vuotiaat ja 5- tai 6-vuotiaat lapset, riippuen kunnasta

Miten? Saat kotiin tiedon varatusta ajasta tai voit varata ajan soittamalla kunnan suun terveydenhuollon ajanvarausnumeroon.

● Lastenneuvola

Mitä? Lapset käyvät säännöllisesti lastenneuvolassa lääkärin tai terveydenhoitajan luona. Terveydenhoitaja seuraa lapsen kehitystä, rokottaa lapset ja antaa tietoa oikeasta ravitsemuksesta. Lääkäri tekee laajemman terveystarkastuksen ja tekee tarvittaessa lähetteen lisätutkimuksiin.

Kuka? Terveydenhoitaja tai neuvolalääkäri

Kenelle? 0–6-vuotiaat lapset

Miten? Voit varata ajan lapsellesi soittamalla alueesi neuvolan palvelunumeroon tai suoraan nimetylle terveydenhoitajalle. Neuvolasta voidaan myös lähettää kutsu tarkastukseen. Joissain kunnissa lasten terveystarkastus voidaan tehdä myös päiväkodissa.

TUKEA PERHEIDEN

PALVELUISTA (PERHEKESKUS)

Lapsiperheiden palvelut ovat maksuttomia lapsille ja heidän perheilleen. Työskentely on luottamuksellista ja vapaaehtoista. Tavoitteet työskentelylle asetetaan yhdessä lapsen ja perheen kanssa.



● Avoin toiminta

Mitä? Avointa toimintaa voidaan järjestää esimerkiksi perhekeskuksen kohtaamispaikassa. Kohtaamispaikassa voidaan järjestää avointa toimintaa nuorille, avointa toimintaa vauva-perheille tai vertaistoimintaa ja vertaistukiryhmiä sekä avointa varhaiskasvatusta. Kohtaamispaikasta saa myös ohjausta ja neuvontaa sekä varhaista tukea lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämiseksi.

Kuka? Kohtaamispaikassa voivat toimia kunnan työntekijät, eri järjestöt, seurakunnat, paikalliset yhdistykset tai vapaaehtoiset.

Kenelle? Kaikki lapset, nuoret ja perheet ovat tervetulleita.

Miten? Avoimen toiminnan ja kohtaamispaikan lisätiedot löydät kunnan tai järjestön nettisivuilta. Avoimeen toimintaan voi osallistua ilman ennako- ilmoittautumista.

● Lapsiperheiden sosiaalityö

Mitä? Lapsiperheiden sosiaalipalveluihin kuuluu mm. ohjausta ja neuvontaa, taloudellista tukea, kotipalvelua sekä tukihenkilön tai tukiperheen järjestäminen. Lapsen koulunkäyntiä ja harrastuksia saatetaan myös tukea. Tuki voi olla tarpeen esimerkiksi, jos vanhemmilla on uupumusta, masennusta tai sairauksia tai jos lapsi tai nuori käyttää päihteitä tai tekee rikoksia. Lastensuojelun asiakkuuden kautta avautuu lisäksi vahvempaa tukea. Lisätietoa lastensuojelusta löytyy eri kielillä kattavasti osoitteesta lastensuojelu.info.

Kuka? Sosiaalityöntekijä

Kenelle? Lapselle ja hänen perheelleen

Miten? Voit ottaa itse yhteyttä lapsiperheiden sosiaalipalveluihin. Sosiaalihuollon ammatillainen kartoittaa tilanteen yhdessä perheesi kanssa ja arvioi, millaisia palveluja perheesi voisi tarvita ja saada.

Tilapäistä suojelua saavalla, jolla ei ole kotikuntalaissa tarkoitettua kotikuntaa Suomessa, on oikeus saada näitä sosiaalipalveluja, jos sosiaalihuollon ammattihenkilö (esim. vastaanotto-keskuksessa) arvioi ne välttämättömiksi. Ole yhteydessä omaan sosiaalityöntekijääsi.



● Lapsiperheiden kotipalvelu

Mitä? Kotipalvelu antaa konkreettista apua liittyen esimerkiksi kodinhoitoon (esim. siivous), lasten hoitoon ja kasvatukseen ja erilaisiin asiointikäynteihin. Kotipalvelua annetaan perheen kotona.

Kuka? Lähihoitaja, lastenhoitaja tai sosiaali-ohjaaja

Kenelle? Lapsiperheille

Miten? Voit hakea palvelua kunnasta riippuen, esimerkiksi soittamalla alueelliseen palvelunumeroon. Voit myös kysyä kotipalvelusta omalta sosiaalityöntekijältäsi. Myös esimerkiksi neuvolan terveydenhoitaja voi kertoa sinulle kotipalvelusta ja kertoa, miten palveluun hakeudutaan.

● Kasvatus- ja perheneuvonta

Mitä? Vanhemmuuden tukea (esim. aikuisen ja lapsen vuorovaikutussuhteen tai kasvatustoimenpiteiden vahvistaminen), lapsen kasvun ja kehityksen tukea (esim. vanhempien ohjaus ja psykososiaalinen tuki lapselle) tai pari- ja perhesuhteiden tukea (esim. pariterapia ja eroauttaminen).

Kuka? Psykologi, sosiaalityöntekijä, lääkäri tai perheterapeutti

Kenelle? Lapsiperheille

Miten? Voit varata ajan soittamalla alueesi kasvatus- ja perheneuvolan ajanvaraukseen.

● Perhetyö

Mitä? Perhetyöntekijä tukee perhettä turvallista kasvua ja kehitystä tukevien kasvatustoimenpiteiden löytämisessä tai perheen ristiriitojen poistamisessa.

Kuka? Sosiaali-ohjaaja tai työpari

Kenelle? Lapsiperheille

Miten? Ota yhteyttä kunnan lapsiperheiden sosiaalityöntekijään ja pyydä tarvittaessa lähetettävä perhetyöhön. Joissakin kunnissa perheille tarjotaan lapsiperheiden sosiaali-ohjausta tai varhaisen tuen perhetyötä. Sinne voit hakeutua itse ilman lähetettä.

MUITA TUKEA ANTAVIA PALVELUITA

● Nuorisotyö

Mitä? Nuorisopalvelut ovat avoimia ja maksuttomia kaikille. Nuorille voidaan järjestää erilaisia kerhoja tai toimintaa nuorisotalolla. Nuorisotyö pitää sisällään myös kohdennettua ja etsivää nuorisotyötä sekä yhteistyötä koulujen kanssa. Nuorisotalossa on aina paikalla aikuinen. Toimintaa järjestetään nuorten toiveiden pohjalta, ja nuoret voivat itse olla mukana vaikuttamassa sen sisältöön.

Kuka? Nuorisotyöntekijä tai nuoriso-ohjaaja

Kenelle? Lapset, nuoret ja nuoret aikuiset

Miten? Nuorisotalolle voi mennä vapaasti sen aukioloaikoina. Lisätietoa kunnan järjestämästä nuorisotyöstä saat asuinkuntasi nuorisotoimelta. Myös monet järjestöt ja seurakunnat tekevät nuorisotyötä.

● Aamu- ja iltapäivätoiminta

Mitä? Virikkeellistä ja turvallista toimintaa lapsille ennen ja jälkeen koulupäivän. Tarjotaan lapselle mahdollisuus osallistua ohjattuun toimintaan sekä lepoa rauhallisessa ympäristössä.

Kuka? Koulutettu ohjaaja

Kenelle? 1. ja 2. luokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien erityisopetuksessa oleville.

Miten? Kunta koordinoi aamu- ja iltapäivätoimintaa tai vastaa, että aamu- ja iltapäivätoimintaa on tarjolla. Toimintaan tulee hakea itse, ja se on perheelle maksullista.



● Lisätietoa

Lapsille ja perheille suunnatuista palveluista kerrotaan kattavasti kuntien ja 1.1.2023 aloittavien hyvinvointialueiden nettisivuilla. Alkuvuodesta 2023 otetaan käyttöön sähköinen perhekeskus (omaperhe.fi), josta löytyy kootusti tietoa lapsiperheille tarkoitetuista palveluista, toiminnasta ja tuesta.

Ukrainalaisten yhdistys Suomessa on koontanut tietopankkiin hyödyllistä tietoa Ukrainasta Suomeen tulleille ihmisille:

- ukrainaksi: finua.org

[Lastensuojelu.info](https://lastensuojelu.info) sivustolla on perustietoa lapsiperheiden palveluista Suomessa useilla kielillä:

- ukrainaksi: lastensuojelu.info/uk/
- venäjäksi: lastensuojelu.info/ru/

InfoFinland on monikielinen verkkosivusto, joka tarjoaa luotettavaa tietoa Suomeen muuttamaan suunnittelevalle tai täällä jo asuvalle:

- venäjäksi: infofinland.fi/ru